

Ing. Roman Hliva

**TAJOMSTVO
STAROŽITNEJ
DÝKY**

Ing. Roman Hliva
TAJOMSTVO
STAROŽITNEJ DÝKY

|| OBSAH

Stará legenda / 6

Španielska konverzácia v Bratislave / 8

Tanečnica z Malagy / 13

Miesto činu Ženeva / 18

Súboj masiek / 24

Z Káhiry do Šanghaja / 29

Tajomstvo starožitnej dýky / 38

Majster Gonzalo Simon, nožiar žijúci začiatkom 17. storočia v Tolede, vyrobil unikátny artefakt, vrchol svojej tvorby, dýku. Dýka mala čepel' z uhlíkovej ocele zužujúcu sa k hrotu, dlhú 9 cm, s obojstranným ostrím. Bola ideálne vyvážená, ťažisko mala umiestnené tesne za mierne zahnutou záštitou, na rukoväti z kosti. Dýku vyhotovil s bravúrou hraničiacou s perfektnosťou, vytvoril ju s duende.

|| Stará legenda

“Mata al Rey y vete a Málaga. Zabi král'a a chod' do Malagy.”

Pod pojmom fešák, Bratislavčania v medzivojnovom období používali tiež výraz štricák, sa bežne chápe krásavec, švihák či elegantne oblečený muž. Asi málokto dnes už vie, že slovo má aj iný, skrytý význam. V žargóne používanom tulákmi, gaunermi, anarchistami, námorníkmi európskych či amerických miest a prístavov, Paríž, Madrid, Varšava, Buenos Aires, i Bratislava, aj inde, fešák znamená “tvrdý chlap, bitkár”.

Stará španielska legenda vraví, že fešáci, v španielčine “guapos”, vytvorili v Toledě, v neskorom stredoveku, zločineckú organizáciu “Garduña”. Mýtus takisto hovorí, že to bol pôvodne väzenský gang, ktorý časom prerástol do organizovanejšej entity zapletenej do lúpeží, únosov, nájomných vražd a podpaľáčstiev. Jeho stanovy boli schválené v roku 1420, po založení okolo roku 1417.

Niektoré zdroje dokonca tvrdia, že Garduña bola predchodcom zločineckých zoskupení pôsobiacich v južnom Taliansku dodnes. Kalábrijská ľudová pieseň rozpráva o troch Garduña “bratoch” alebo rytieroch, ktorí utiekli zo Španielska v 17. storočí po spáchaní závažného zločinu. Ich loď stroskotala pri juhotalianskom ostrove Favignana. Okolnosti stroskotania naznačujú ich hlavnú činnosť a to pirátstvo, narážajú na spojenie s pirátmi v celej Španielskej ríši, vrátane Ázie, Severnej a Južnej Ameriky. Zaujímavé je, že podobná legenda hovorí o troch budhistických mníchoch zakladajúcich čínske triády.

Takisto sa povráva, že viacerí členovia organizácie Garduña, po jej zániku, založili približne v roku 1880 andalúzske anarchistické zoskupenie “La mano negra” [Čierna ruka]. Okolo vraždy cisárovnej Sisi na ženevskom nábřeží Mont Blanc v roku 1898 sa objavilo niekoľko konšpiračných teórií. Jednou z nich je, že za vraždou stojí medzinárodná anarchistická sieť, ktorej súčasťou mohla byť práve Čierna ruka.

Mnohí guapos našli bezpečné útočisko v meste Malaga. Ironické slovné spojenie “Zabi kráľa a chod’ do Malagy” sa rozšírilo v Španielsku 19. storočia. Bolo tak známe, že ho zaznamenal francúzsky spisovateľ Charles Davillier, na strane 245 svojej knihy “Viaje por España” [Cesta po Španielsku] vydanej v roku 1862. Nepochybne fungovalo ako dokonalý katalyzátor konfliktných dejín, ktoré Malaga prežila, a beztretnosti, ktorá v nej existovala. Existuje ešte jedna verzia, ktorá na konci dodáva “... a keď Vás obhajuje Estrada,” v súvislosti s Kordóbanom pôvodom, adoptovaným Malagou, právnikom José Estrada y Estrada. Guapos z Malagy boli povestní svojou šikovnosťou v ovládaní tradičného španielskeho zatváracieho noža “navaja” i dýky “puñal”. V andalúzskych mestách Kordóba či Sevilla existovali akadémie výuky šermu či ovládania noža. V Malage takéto školy neboli potrebné, pretože guapos vyučovali nôž priamo na ulici, v štvrtiach mesta Malaga.

|| Španielska konverzácia v Bratislave

“V Prešporoku sa vpravievalo, že boxu sa venujú iba obkladači, námorníci a fešáci [štricáci].”

Deň bez tréningu je pre mňa strateným dňom. Bežal som po lesnej cestičke bratislavského lesoparku, kožené “boxboty” [boxerská obuv] mi po chvíli behu zvlhli od trávy. Pršalo a schladilo sa. Hustý dážď prudko bubnoval na hladinu malého jazera, krdel' kačiek plával po vode snažiac sa ukryť pod košatým stromom na brehu. Dážď som vôbec nevnímal, zato intenzívny chlad na rukách a tvári áno. Oblečený som mal hrubý, bavlnený sveter ku krku, štruktúrové nohavice, uterák som si prehodil okolo krku. Na hlave nasadenú “bekovku”. Vtedy [medzi dvoma vojnami] neexistoval športovec, ktorý by sa objavil pri behu bez plochej čiapky, bekovky. Po chvíli mi začalo byť teplo, dážď už ustal, hustý les začali presvecovať slnečné lúče. Nabehal som veľa kilometrov, tým indiánskym spôsobom, kde striedate tempo s rýchlou chôdzou, v boxerskom žargóne nazývaného “footing”.

Po behu v lese som si ešte zaboxoval, do koženého vaku, v klube AC Herkules, pri krátkom, razantnom tréningu. Dlhšie ako hodinu som sa tam nemohol zdržať, čakalo ma pracovné stretnutie s kolegom Rudolfom Umlaufom, v jeho nožiarskom obchode na Lorencovej 15 [Laurinská ulica]. Po Veľkej vojne som s profesiou duelanta z povolania definitívne sekol a teraz pôsobím ako obchodný zástupca výrobcu nožov a šablí z východoslovenskej obce Štós, pána Jozefa Wlaszlovitsa, hájím jeho záujmy v Bratislave, Viedni či Afrike.

V AC Herkules som sa osprchoval, prezliekol do obleku a naobedoval. Jedným očkom som ešte mrkol do klubového ringu, kde prebiehal majstrovský “boxmač” [boxerský zápas]. Techniku mali obaja senzačnú. A takisto vrodenný ťah dopredu. Tento dar má veľmi málo boxerov. Boxovali v normálnom strehu, vyšší tlkol nižšieho pravačkou dlhými otvorenými hákmi. Vedel, kedy si to môže dovoliť. Sú to telegrafické údery a zdá sa, že sa im musíte vyhnúť. Ale nižší boxer “fasoval” [dostával údery] a dunelo mu v hlave. Bol svalnatý a pružný ako mačka. Vysoký chlapík zase bol špinavý blondiak, vyzeral ako pištoľníci z amerických westernov, mal neveriteľne dlhé, tenké nohy. Myslím, že ho kamaráti volali “Frantík”, pretože ovládal francúzsky box, kde sa okrem úderov rúk aj kope nohami. Potom ho ešte tresol týmto švihom do sánky. Ešte jedna pravá. Nižší ju zase chytil do brady. Napriek tvrdým úderom boxmač pokračoval ďalej až do zaznenia gongu, ktorý zápas ukončil.

Ponáhľal som sa na schôdzku. Po daždi už ani stopy. S pánom Umlaufom, milým človekom a veľkým znalcom nožov, sme diskutovali o termíne a spôsobe dodávky produktov firmy Wlaszlovits, britiev, holiacich potrieb, ktoré si u výrobcu zo Štósa objednal. V kancelárii bola mierne cítiť vôňa kolínskej vody, súčasťou nožiarstva bola aj parfuméria. Keď som vyšiel z pracovne, vôňa bola prenikavejšia. Z nožiarstva som sa pobral popri Dunaji do svojho bytu na ulici Príboj [Rázusovo nábrežie], nachádzajúceho sa na prízemí meštianskeho domu. Už sa zotmelo.

Najprv som ucítil zmyselnú vôňu jej parfému, pripomenula mi arómu u pána Umlaufa. Z predsiene som prešiel do pracovne, ktorá mi slúžila i ako prijímací salón. Zsvietil som. V koženom kresle sedela do čierna opálená žena, v svetlom kostýme, s elegantným klobúkom na hlave. Bledá farba šiat ostro kontrastovala s tmavosťou pokožky. Ženina tvár sa mi zdala akási povedomá. Po chvíli som si spomenul, kde som ju stretol. V Malage. Je to Evita, flamenco tanečnica z miestnej taverny.

“Preboha, čo robí tu v Bratislave, v mojom byte?” v duchu som sa pýtal sám seba. Dostal som nečakanú príležitosť precvičiť si konverzáciu v španielskom jazyku. S príchutou nebezpečenstva. Aby som skryl svoje rozpaky a prekvapenie, usmial som sa na ňu.

“Páči sa mi Váš úsmev. Vždy by ste sa mali takto usmievať,” ozvala sa svojim príjemným, ľahko zachrípnutým hlasom.

“Señora, už dlho tu sedíte takto potme? Určite ste sa nevlámala do môjho bytu, aby ste mi lichotila.”

“Dvere boli zľahka pootvorené.”

Klamala, určite som ich pri odchode zatvoril.

“Z Malagy do Bratislavy je dlhá cesta.”

“Pôvodne som pricestovala do Viedne.”

“Mohli ste mi napísať, budúci týždeň mám obchodné rokovanie s majiteľom firmy Rocca Solingen vo Viedni. Navštívil by som Vás v hoteli.”

“Možno som chcela vidieť Váš byt,” povedala mierne vyzývavo. “Teda žiadna sláva, nemám rada starožitnosti.”

Vstala z kresla a demonštratívne sa začala po pracovni prechádzať. Jej skúmovému pohľadu neušla žiadna maličkosť. Predchádzajúcim obyvateľom tohto apartmánu bol učiteľ šermu, ktorý zostal nezvestný po bojoch na ruskom fronte. Zariadenie bytu, ktoré po ňom zostalo, sa mi páčilo, celé som si ponechal. Majitelia meštianskeho domu tomu boli radi, aspoň staré veci nemuseli prácne vypratávať. Ani nebolo kam. Okná zakrývali hrubé závesy. Na stenách viseli učiteľove starožitné zrkadlá, obrazy, súbojové pištole a šable, flerety talianskeho a francúzskeho typu

vhodné na športový šerm. K nim som zavesil valašky z dielne môjho deda z otcovej strany, Mikuláša Hlivu z Kriváňa. Bol šikovný kováč, okrem iného vyrábal nože a sekerky. Hoci som rodený Bratislavčan, na stredoslovenské korene nezabúdam. Na vysoký strop som pripevnil boxerský vak. Trénovalo sa na podlahe z drevených parkiet. Aby existovalo dostatok priestoru na výuku šermu, nábytku profesor nemal veľa. Na starom písacom stole ležala šachovnica s rozloženými figúrkami. Vedľa šachovnice sa leskla váza z brúseného skla, z ktorej sa nakláňala už mierne obvädnutá stonka ruže. Niekoľko okvetných plátkov popadalo na stôl, tvorili tak malé zátišie, obraz šarmu i nevtieravej elegancie. Pozornosť Španielky upútali na zemi ležiace drevené debničky s uloženými nožiarskymi "ocel'ovými" produktami.

"To sú predmety obchodného záujmu," vysvetlil som.

S naprostou nenútenosťou prešla prstom po zaprášenom chrbte niekoľkých kníh ležiacich na bukovom stolíku. S ešte väčšou sebaistotou odfúkla prach zo svojho prstíka. Všimol som si, že je zdobený prsteňom, tenkým krúžkom zo zlata. Zvláštnym sa mi javilo, že nechty sú veľmi krátke, bez akejkol'vek stopy po laku či farbe. Jednu z kníh uchopila do rúk a začala v nej listovať. Letmo som zazrel jej názov, J. Casanova/Memoiry, pamäte slávneho benátskeho dobrodruha, vydané v Prahe roku 1900, s nádhernými, umelecky prevedenými ilustráciami. Jedna kresba ju obzvlášť zaujala, usmiala sa na mňa a mlčky mi ju ukázala. Šialená grófká Bonafede, úplne nahá, bežiaca cez námestie svätého Marka v Benátkach. Knihu zatvorila a odložila späť na stolík. Priblížila sa tesne ku mne, oblapila okolo krku, akoby ma chcela pobožkať. Pohľad záhadných čiernych očí ma hypnotizoval, až mrazil. Bol som ako omámený, nedokázal som sa vôbec pohnúť. Kráska si bola istá, že ma má plne vo svojej moci.

"Môj drahý Roman, nebola som k tebe celkom úprimná, jednu starožitnosť mám predsa v láske. Moje stiletto."

Dýka sa mihla vzduchom, smerovala mi k žalúdku. Ukrytá bola v rukáve kostýmu, ľavej ruky visiacej pri tele, kým pravá ma objímala. Vôbec som dýku nemal možnosť zazrieť. V mojom vnútri sa ozval varovný výkrik, rýchlo som sa prebral z chvíľkového poblúznenia. Reakcia bola čisto intuitívna. Zachytil som ruku so zbraňou nad zápästím, hrot dýky mi zastal niekoľko milimetrov pred telom, a prudko Španielku od seba odsotil. Na chvíľu stratila rovnováhu, čo som využil, bleskovo chytil do rúk stoličku, ktorú som chcel použiť, v prípade ďalšieho útoku, ako štít. Ten neprišiel. Útočníčka si uvedomila, že moment prekvapenia je preč, rýchlo podišla k vchodovým dverám, otvorila ich a stratila sa v tme chodby domu. Vybehol

som za ňou na dvorec, žena cez spojené dvory bez stopy zmizla na Palackého sadoch [Hviezdoslavovo námestie].

Z drevenej debničky na zemi som vytiahol lovecký, zatvárací nôž s rukoväťou z jelenieho parožia, nôž zostal zatvorený. Usadil som sa v koženom kresle, kde pred chvíľou sedela tanečnica. Vôňa parfému bola stále cítiť. Pripomenula mi, čo sa práve prihodilo, dúfal som, že sa mi prisnil iba zlý sen. Žiaľ nie, tá žena tu skutočne pred pár minútami bola a útočila. Pravidelným pohybom som rukoväť noža prehadzoval medzi prstami, až kým som nepocítil vnútorný pokoj a harmóniu. Začal som racionálne uvažovať, snažil som sa pochopiť motív jej konania. Možno šialenstvo pomätenej ženy. S takýmto zákerným spôsobom použitia dýky som sa ešte nestretol, bolo zrejmé, že stiletto vie zručne ovládať. Preto tie ženine nakrátko ostrihané nechty, prílišná dĺžka by mohla prekážať pri použití zbrane. V mysli sa mi vynáralo príliš veľa otázok, na ktoré som nepoznal odpoveď. Zatiaľ. V spomienkach som sa ocitol v Malage, v roku 1924, keď som Španielku stretol prvý krát.

|| Tanečnica z Malagy

“In vino veritas, in aqua sanitas. Vo víne je pravda, vo vode zdravie.”

Vášnivá flamenco hudba stíchla. Spevák a gitarista v jednej osobe, sediaci na stoličke, držiaci v ruke svoj hudobný nástroj, i tanečnica stojaca v popredí, na nízkom pódiu, si plnými dúškami vychutnávali úspech, ktorý mali u publika.

“Olé! Olé!” hostia malej taverny v stoji freneticky burácali a tleskali. Ovácie sa neustále stupňovali. Vyčerpaná, usmiata umelkyňa sledovala nadšených obdivovateľov, väčšinu z nich poznala osobne. Na jednom mužovi jej pohľad spočinul o niečo dlhšie. Videla ho prvý raz. Bol osmahnutý, husté vlasy hnedej farby slabo zakrývali hlbokú jazvu na temene hlavy, hladko oholený, stredne vysoký. Oblečený vkusne s nádychom štýlovej ležérnosti, tmavé nohavice, krátky dvojradový námornícky kabát tmavomodrej farby, s dlhým golierom frajersky vyhrnutým až na zátylok, v ruke držal plochú čiapku, bekovku. Podľa modrých očí usúdila, že bude skôr zo severu, z Baskicka. Tým “Baskičanom” som bol ja.

Ako som sa vlastne do taverny dostal? Viedenský zberateľ starožitností ma požiadal, aby som s ním cestoval do Malagy, ako poradca pri kúpe početnej zbierky chladných zbraní, fleretov, kordov, rapierov či šablí. Ich majiteľ, miestny chovateľ koní a dobytky, žil neďaleko mesta na svojej haciende. Viedenčan chcel, aby som mu asistoval pri potvrdení pravosti starožitností i tlmočení, keďže obstojne ovládam španielsky jazyk. Bez váhania som súhlasil. Vlakom sme pricestovali do talianskeho prístavu Janov a po dvoch dňoch strávených v Janove nasadli na loď do Malagy. Po príchode sme sa ubytovali v elegantnom hoteli, jednom z najstarších v meste, Principe de Asturias. Týždeň plný pracovných povinností v meste na pobreží Stredozemného mora ubehol až nečakane rýchlo. Na bližšie spoznanie mestských pamätihodností mi nezostal žiaden voľný čas. Posledný deň pred odchodom z mesta som sa aspoň šiel poprechádzať slnečnou Malagou.

Belmonte je v Malage! Táto správa letela od úst k ústam. Každá žena, každý muž Malagy zbožňovali tohto matadora, ktorého popularita dosiahla v roku 1924 vrchol. Dav ľudí smeroval k býcej aréne v štvrti Malagueta. Pridal som sa k nadšenému zástupu obdivovateľov chýrneho matadora a vstúpil do arény. Juan Belmonte ma nesklamal. Zmenil štýl zápasu. Narodil sa s mierne deformovanými nohami, a nemohol ako iní zápasníci utekať a skákať. Stál pevne na zemi a nútil býka chodiť okolo neho, na rozdiel od

iných, ktorí neustále skákali po aréne ako cirkusanti. Jeho rivalita s Joselitom, iným zápasníkom, ktorý si nárokoval na označenie “najlepší matador všetkých čias”, v období rokov 1914 až 1920, sa nazývala “zlaté časy býčích zápasov”.

V aréne som letmo zazrel ako sa matador dôverne zhováral s tmavovlasou kráskou oblečenou v tradičnom andalúzskom kostýme. Po chvíli sa s ňou rozlúčil a podal si ruku so spisovateľom Hemmingwayom. Boli blízki priatelia, objavil sa v dvoch Američanových knihách “Smrť popoludní” a “Fiesta”. Podobne ako Hemmingway i Belmonte spáchal samovraždu zastrelením sa. Hemmingwayova reputácia ako športovca bola legendárna. Miloval box a býčie zápasy, čím krvavejšie, tým lepšie. Svoju prvú “corridu” sledoval v Pamplone. Rýchlo sa stala jeho životnou vášňou a inšpiráciou pre prvý román “Fiesta”.

“Býčie zápasy nie sú v žiadnom prípade šport, je to tragédia,” písal Ernst Hemmingway. “Symbolizuje boj medzi človekom a zvieratami. Troma časťami tejto drámy sú vstup, zabodávanie banderillér [farebne dekorovaných, ostnatých paličiek] a smrť býka.”

“Corrida de toros je mimoriadne nebezpečné zamestnanie,” pokračoval Američan. “V šestnástich súbojoch, ktoré som videl, boli iba dva, v ktorých nebol nikto ťažko zranený. Na druhej strane je to veľmi výnosné. Populárny matador dostane za popoludňajšiu prácu 5 000 dolárov. Nepopulárny však nemusí dostať ani 500. Obaja riskujú rovnako. Je to dobrý biznis ako Grand Opera pre skutočne skvelých matadorov, až na to, že majú šancu byť zakaždým zabití.”

Keď som z arény vyšiel, pozoroval som miestnych rybárov vyberajúcich hojný úlovok z veľkej siete na piesočnej pláži. Ryby ukladali do ručne vyrobených espartových košov. Tie potom predavač, udržiavajúci rovnováhu dvoch visiach košov, predával v uliciach mesta. “El cenachero” [predajca rýb] je populárnou, typickou postavou Malagy. Koše sa v španielčine nazývajú “cenachos“, odtiaľ pochádza aj jeho meno. Tradičným odevom cenachera je šerpa a klobúk či bekovka, chrániace pred horúcimi lúčmi slnka.

Slnko už dávno zapadlo za obzorom. Z malej taverny, neďaleko pláže, vychádzal zvuk hudby. Hudba nikdy nie je sama, je spätá s pohybom, tancom, nadšenými výkrikmi publika. Neodolal som a vošiel dnu.

“Tanečnica má duende,” povedal starý muž sediaci vedľa mňa. Keď sa povedalo, že flamenco umelec má duende, prejavila sa tým charizma a vrodenný talent, ktoré tento človek má pre tanec, spev či hru na hudobný nástroj. Duende presahoval rozum, bolo to spojenie ducha a rozumu,

iracionálneho a racionálneho, keď umelec tvoril čisté, takmer dokonalé umenie. Najlepšie to objasňovali slová básnika Frederica Garcia Lorcu: "Duende je sila a nie konanie, je to boj, nie myslenie. Počul som, ako starý majster gitarista povedal - duende nie je v hrdle, vychádza až zo spodnej časti nôh."

"Zdalo sa mi, že som ju zazrel v spoločnosti Juana Belmonta. Poznajú sa?" spýtal som sa starca.

"Volá sa Evita Pérezová. Počarila už nejednému mužovi. Slávneho matadora nevynímajúc," stavec mávol smerom k tanečnici. Pohyb ruky odhalil tetovanie na ľavom zápästí, skryté pod rukávom bielej košele. Zaujalo ma. Dve prekrížené dýky s dlhou čepel'ou. Starý, vráskavý muž, oblečený ako pravý Andalúzan, José sa volal, popíjal červené víno. Stavec sa rozrozprával, možno na to mal vplyv vypitý mok. Vo mne našiel mimoriadne vnímavého poslucháča.

"Tetovanie, ktoré tak obdivujete, má každý člen Čiernej ruky.

"Čierna ruka?" zbystril som pozornosť.

"Sme anarchisti," vysvetľoval až neveriteľne ochotne stavec. "Veľa z nás žije práve tu v Malage, vďaka korupcii a beztrestnosti, ktorá v meste vládne odnepamäti."

Po chvíli pokračoval.

"Atentát na cisárovnú Alžbetu spáchal člen La mano negra.

"Talian bol členom Čiernej ruky?" udivene som sa opýtal.

"Áno, ale len nastrčenou figúrkou, vďaka ktorej pravý útočník mohol polícii uniknúť a ukryť sa tu v Malage."

"Pokiaľ si dobre pamätám, talianskeho anarchistu odsúdili na doživotie. Neskôr spáchal vo väzení samovraždu," snažil som si oživiť tragickú udalosť v Ženeve.

"Nemýlite sa, čin však nespáchal, aj keď sa k nemu priznal."

Stavec sa zrazu odmlčal a už neprehovoril ani slova. Pocítil som uprený pohľad dvoch očí na mojom chrbte. Otočil som sa. Evita Pérezová hľadela smerom ku mne a starcovi. Sedela, aj s dvoma mužmi, pri stole niekoľko metrov od nás. Nervózne sa ovievala vejárom, neodmysliteľným doplnkom krásy každej španielskej ženy. Uvedomil som si, že nadišiel čas sa rozlúčiť. "Adiós, compadre," vstal som od stola a potľapkal starca priateľsky po pleci. Stále som cítil sústredený zrak tanečnice. Odprevádzal ma až k vchodovým dverám taverny. Nasadil som si na hlavu bekovku a vyšiel do nočnej Malagy. Cestou do hotela som myslel na Josého slová. Na druhý deň som nastúpil na loď plaviacu sa do Marseille a celú záležitosť pustil z hlavy.

Teraz, keď som si, sediac v koženom kresle bratislavského bytu, opäť spomenul na starcovo rozprávanie, začal som nachádzať odpovede na svoje otázky. Jednotlivé čriečky neblahej udalosti sa zdali byť poskladané. Evita Pérezová je anarchistka. Stal som sa terčom, pretože som sa od Josého dozvedel tajnosti Čiernej ruky. Evita pozná moju tvár, preto útočila ona. Pravdepodobne aj vypočula rozhovor medzi mnou a Josém v taverne. Trvalo niekoľko rokov, kým zločinci zistili, kto som a kde žijem, preto sa zjavila na scéne až dnes.

Zopár dní po útoku anarchistky mi poštár priniesol list.

“Pán inžinier, niekto Vám píše zo Ženevy,” oznamoval mi s úškrnom. Predpokladal ľúbostnú avantúru. S napätím som dopis otvoril. Bol písaný strohým ženským písmom, po španielsky, na listovom papieri s hlavičkou hotela Beau - Rivage.

Drahý Roman

Mrzí ma, že som ťa tak narýchlo musela opustiť, ale pri prvom milostnom stretnutí sa nikdy nebozkávam. Podcenila som ťa, nie si len modroočko neškodného výzoru, so slabosťou pre pekné ženy, ako sa povráva. Vo Viedni ma nehl'adaj, práve som pricestovala do Ženevy. Netrpezlivo ťa čakám najdrahší, v hoteli Beau - Rivage, izba číslo 15. Druhé randevú?

S pozdravom

Grófka von Hohenembsová

Grófka von H. bolo predsa pseudonym, ktoré cisárovná Sisi používala na svojich cestách, v hoteli Beau - Rivage bola ubytovaná pri svojej poslednej púti k Ženevskému jazeru a tam aj skonala. Evita začala so mnou hrať akúsi čudnú hru, pozýva ma do Ženevy na schôdzku, do hotela, kde cisárovná bývala, a pod jej krycím menom. Viem, že je to pasca, ona zase vie, že napriek tomu pricestujem. Tá krásavica ma priťahuje a takisto by som rád objasnil nejasné okolnosti smrti cisárovnej Alžbety.

wie ein zu spät auf die Welt gekommener Raubritter aussieht, ist ein Prinz aus einer Seitenlinie von irgend einem vorläufiglichen mediatisierten Geschlecht. Der andere, der Kleine, ist der Sohn eines millionenreichen Deutsch-Amerikaners. Er kann sich mit seinem Vater nicht vertragen. Das muß auch ein ganz sonderbarer Heiliger sein. Nun ging er vor einigen Jahren auf eigene Faust nach Johannesburg, hat da eine Unmasse Geld verdient, und seitdem treibt er sich müßig in der Welt herum. Das Komische dabei ist, daß sich die beiden, Franklin und der Prinz, eigentlich nicht ausziehen können. Ich muß immer lachen, wenn ich den Großen und den Kleinen so freundschaftlich nebeneinander sehe."

"Vorwärts, Frau Angela!" schrie der Prinz herüber. "Gleich um die Ecke ist das Grand Hotel Balmoral-Palace mit Lift, Winter-

garten und elektrischer Beleuchtung. Die Table d'hôte hat schon begonnen!"

Sie lachte. "Kommen Sie mit!" sagte sie zu ihrem Begleiter. "Ich muß Sie doch mit meinen Freunden bekannt machen!"

Er schüttelte den Kopf. "Heute, bitte, nicht, ich habe Fieber und ganz dumme Stiche im Herzen. Ich hab' ja erreicht, was ich wollte, und Sie getroffen. Nun will ich mich schlafen legen! Ihre Expedition füllt die eine Herberge jedenfalls reichlich. Also gehe ich in die andere!" Er rief seinen Diener und wechselte mit ihm ein paar arabische Worte. "In der Fonda d'España ist, wie ich eben höre, noch ein Bett frei!"

"Nun, dann auf morgen!" sagte sie mit ihrer hellen Stimme und reichte ihm von Pferd zu Pferd kameradschaftlich die Hand. (Fortsetzung folgt.)

Der Tod der Kaiserin von Oesterreich.

Nachdruck verboten.
Alle Rechte vorbehalten.

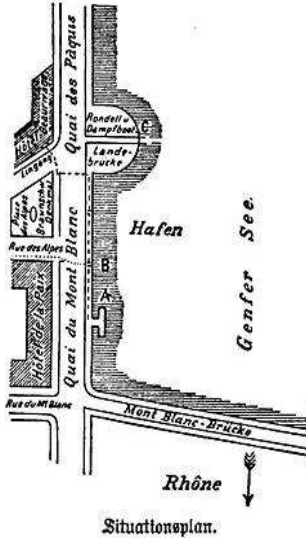
Die Stelle, an welcher die Rhone mit reichen Fluten dem Genfersee entweicht, ist mit einer herrlichen, 260 Meter langen und 16 Meter breiten Brücke, dem Pont du Montblanc, überspannt. Sie bildet vor ihrer Erstreckung die schöne "Englische Garten", rechts aber liegt der Quai du Montblanc. Weit und breit ist er seit langer Zeit berühmt, denn von ihm bietet sich über die blaue Fläche des Sees ein prachtvoller Ausblick auf die mit Schnee und Eis bedeckte, hoch zum Himmel emporragende Montblanc-Kette. Am Ende dieses Quais erhebt sich das großartige "Monument Brunswid". Die Stadt Genf hat dieses Denkmal dem Herzog Karl II von Braunschweig errichtet, aus Dank, daß er sie zur Erbin von etwa zwanzig Millionen Franken eingesezt hatte. Zwei riesige Löwen aus gelbem Marmor bewachen den Ausgang zu der gewaltigen Plattform, auf der das Denkmal in drei Stodwerken sich emportürmt. Nenselbst deselben erstreckt sich als Fortsetzung des Quai du Montblanc der Quai des Pâquis, an dem der Kuriaal liegt. Hier springt das Ufer in den See vor und der Vorsprung ist mit schönen Anlagen und Alleen geschmückt; längs dieses prächtigen Ufers befinden sich die Landungsstellen der Dampfer. Tagaus tagein stutet hier ein bunter Verkehr und entsalten sich Bilder frohen Lebens. So ist die Stätte beschaffen, an welcher am 10. September dieses Jahres die schauerliche Mordthat vollbracht wurde, welche in der gesamten Welt Entsetzen und tiefste Wehmut hervorrief.

Kaiserin Elisabeth von Oesterreich hatte von Gaur aus, wo sie seit Ende August dieses Jahres zur Kur weilte, einen Ausflug nach Genf gemacht und war im Hotel Beaurivage abgestiegen. Das schmucke Haus, aus dessen Fenstern sich ein prächtiger Blick über den See und die am Berge aufsteigende Stadt darbietet, liegt, wie unser Situationsplan zeigt, an der Ecke des Quai des Pâquis und der Rue A. Fabri, dem Braunschweig-Denkmal gegenüber. Am 10. September gegen 1/2 Uhr nachmittags vertieß die Kaiserin das

Hotel, um nach Gaur zurückzukehren. Sie begab sich zu Fuß nach der Landungsstelle des Dampfers am Quai du Montblanc (A). Sie ging, wie die punktierte Linie auf unserem Rärtchen es andeutet, in Begleitung der Gräfin Sztaray bis zum Denkmal des Herzogs Karl II von

Braunschweig, überschritt hier den Fahrweg und betrat die Allee, die vom Seeufer durch ein Eisengitter getrennt ist. Gegenüber dem Hotel de la Paiz lauerte, an einen Baum gelehnt, der Nordbube Lucchini auf sein Opfer. An der Stelle, die auf unserer Skizze mit B bezeichnet ist, überfiel er die Kaiserin und führte den tödlichen Stoß gegen ihr Herz. Die Schwerverwundete konnte noch den Dampfer erreichen. Derselbe fuhr nach kurzer Fahrt um und landete am Quai des Pâquis (vgl. C auf unserer Skizze), von wo die Kaiserin auf einer Tragbahre in das Hotel gebracht wurde. Der elende Mörder floh, wie die andere punktierte Linie unseres Situationsplanes zeigt, in die Rue des Alpes, in der er von zwei Kutschern festgenommen wurde. Auf unserer Abbildung "Ansicht von Genf mit dem Braunschweig-Denkmal" (siehe S. 656), ist das Haus, das rechts noch zum Teil sichtbar ist, das Hotel de la Paiz.

Am 17. September, acht Tage nach der Schreckensthat in Genf, fand das Begräbnis der Kaiserin statt. Alle Fürstenthöfe Europas waren bei dieser Trauerfeier vertreten. Der Deutsche Kaiser stand in dieser schweren Stunde seinem Freunde und Bundesgenossen zur Seite; auch König Albert von Sachsen und Prinz-Regent Luitpold von Bayern waren persönlich erschienen. Die Teilnahme von Seiten der Bevölkerung war so allgemein, daß Wien noch niemals solche Menschenmassen versammelt gesehen hat. Aus allen Kronländern waren Abordnungen erschienen, und all die Gruppen, die vor der Kapuzinerkirche Aufstellung nahmen, boten ein geradezu überwältigendes Schauspiel. In den Straßen, welche der Trauerkundt passieren sollte, bildete das Militär Spalier. Die Häuser waren mit Trauerschmuck versehen, die Straßenlaternen umflort, und auf diese düstere Pracht warf eine milde

Hotel Beaurivage am Quai des Pâquis in Genf.
Nach einer Aufnahme von J. Zullien in Genf.

Stelle der Mordthat.

|| Miesto činu Ženeva

“Watson, poznáte moje metódy - Arthur Conan Doyle | Dobrodružstvá Sherlocka Holmesa.”

Po rokovaní s majiteľom nožiarskej firmy Rocca Solingen vo Viedni som navštívil knižnicu viedenskej univerzity a niekoľko hodín strávil štúdiom novinových článkov z roku 1898, ktoré vtedy podrobne referovali o atentáte na cisárovnú. Večer som odcestoval prvým rýchlikom na trase Viedeň - Ženeva s niekoľkými prestupmi.

Do švajčiarskej Ženevy som pricestoval na druhý deň ráno. Ak niekedy navštívite toto mesto, zabudnite, že sa dohovoríte po nemecky či taliansky, hoci Švajčiarsko je viacjazyčná krajina so štyrmi úradnými jazykmi, nemčinou, francúzštinou, taliančinou a rétorománčinou. Ženeva je frankofónna a jej obyvatelia rozprávajú výhradne po francúzsky. V malom, nenápadnom hoteli neďaleko železničnej stanice som si našiel ubytovanie. Hotel bol hojne navštevovaný americkými turistami a tak recepčný, i keď domáci, plynne hovoril po anglicky. To mi vyhovovalo, aspoň som si precvičil angličtinu. Vykl'ul sa z neho príjemný, zhovorčivý chlapík. Keďže to bola moja prvá návšteva mesta, oboznámil ma najprv s jeho históriou. V hotelovom bare som si objednal menšie občerstvenie, ktoré mi prišlo vhod po dlhej nočnej ceste vlakom. Pri jedle ma chlapík zabával rôznymi historkami a pikantnosťami miestnej smotánky. Šikovne som zaviedol reč na nešťastnú udalosť pred zhruba tridsiatich rokov. Vysvitlo, že recepčný v tej dobe pracoval na ženevskej polícii. Poskytol mi jednu informáciu, ktorú viedenské noviny opomenuli spomenúť. Luigi Lucheni bol v deň atentátu svedkami videný, v blízkosti hotela Beau - Rivage, v spoločnosti mladého muža. Po vražde sa po mladíkovi akoby zľahla zem, polícia až príliš rýchlo uzavrela tento mediálne ostro sledovaný prípad a po jeho identite vôbec nepátrala.

Po chvíľke oddychu na hotelovej izbe som sa vybral k Ženevskému jazeru, aby som sa tam pokúsil zrekonštruovať priebeh zákernej vraždy. Od môjho hotela bolo vzdialené iba pár minút pešo. Miesto činu na nábreží Mont Blanc som našiel pomerne ľahko vďaka malej pamätnej tabule pripevnenej na zábradlí. Panovalo príjemné slnečné počasie bez jediného mráčika na oblohe, z nábrežia bol krásny panoramatický výhľad na zasnežené vrcholky Álp. Z nábrežnej promenády som sa vydal ulicou Rue des Alpes až k železničnej stanici. Pritom som úchytkom zazrel hotel Beau - Rivage.

Cisárovná milovala Ženevské jazero, v roku 1898 to bola už jej piata cesta k tomuto pre cestovateľov tak atraktívnemu miestu. Inkognito sem pricestovala koncom augusta, správala sa vcelku nenápadne, skrytá pod menom grófka von Hohenembsová, oblečená celá v čiernom, i keď jej početný personál predsa len vzbudil pozornosť. Nebývalo zvykom, aby grófka cestovala s tuctom služobníctva. Práve tým na seba upozornila a ženevské noviny zaregistrovali jej návštevu. Vznikol dokonca fotografický záber, ktorý urobil fotograf, netušiac, že zdokumentuje posledný deň jej života.

V záverečný deň pobytu, 10. septembra, bolo služobníctvo zaujaté balením. Cisárovná odmietla policajnú ochranu, v čase útoku bola v spoločnosti iba jedinej dvornej dámy, grófky Army Sztárayovej. Zabávali sa nákupom drobných darčiekov, čím si krátili čas do odchodu lode Ženeva, ktorá ich mala previesť na opačný breh jazera, do mestečka Caux neďaleko Montreux. O 13.40, tesne pred nástupom na loď, bol na cisárovnú spáchaný atentát. Dáma v čiernom ešte nastúpila vlastnými silami na palubu lode a až po niekoľkých minútach sa zrútila. Upadla do bezvedomia a o hodinu zomrela vo svojej hotelovej izbe, kam ju preniesli. Vlastne až pri jej kolapse si prítomní uvedomili, že to nie je nevoľnosť, ale vražda.

“Dvaja členovia Čiernej ruky, Luigi Lucheni a jeho mladý spoločník, sa z miestnej tlače dozvedeli, kde je cisárovná ubytovaná. Sledovali hotel Beau - Rivage. Keď zbadali cisárovnú vychádzajúcu z hotela v spoločnosti iba jedinej dámy, rozhodli sa konať, ” tak som uvažoval idúc po ulici Rue des Alpes. Áno, takto sa vražda musela odohrať, nadobudol som presvedčenie. Útočil jeden z dvojice anarchistov. Ako mi prezradil starec, José, Luigi Lucheni to nebol, teda vraždil neznámy mladík. Pravdepodobne po čine sa skryl vo vopred pripravenom úkryte a po upokojení situácie odcestoval do Malagy. Talian skryto asistoval, nikým nepozorovaný zaujal mladíckovo miesto.

Po ulici Rue des Alpes bežal muž v tmavom obleku. Okoloidúci sa domnievali, že to práve on bodol cisárovnú. Zadržali ho a odovzdali do rúk ženevskej polícii. Neustále sa usmieval. Týmto mužom bol Luigi Lucheni. Dva mesiace po vražde bol ako osamelý útočník odsúdený. Na procese vyhlasoval, že sa týmto aktom chcel pomstiť za svoj život nemanželského dieťaťa odloženého do sirotinca a núteného od detstva tvrdo pracovať. Využil každú príležitosť, aby mohol volať anarchistické heslá. Sklamáním preňho bol rozsudok, doživotie. Odvolal sa a snažil sa dostať trest smrti, lenže vo Švajčiarsku bol trest smrti zrušený. Na jeho správanie reagovala verejnosť rôzne. Pre anarchistov sa stal hrdinom a dostával od nich do

väzenia povzbudzujúce listy. Pre iných bol zase krutým vrahom. Ženevský vyšetrovací sudca Charles Léchet aj po odsúdení opakovane navštevoval Lucheniho vo väzení. Pevne veril, že Lucheni je súčasťou širšieho sprisahania. Ten v určitom okamihu nakoniec pripustil, že má spojencov. Mená však nikdy neprezradil. Krátko nato sudca zomrel a o Lucheniho sa už nikto nezaujímal.

Skutočný páchatel', záhadný mladík, unikol. Jeho identitu mi mohla odhaliť Evita. Musel som vkročiť do jamy levovej a navštíviť ju v luxusnom hoteli Beau - Rivage. Miesto, kde môžete stretnúť iba členov medzinárodnej aristokracie a vybranej spoločnosti. Po večeri som sa preto prezliekol do smokingu. Pred zrkadlom som si viazal motýlik, obličaj, ktorý na mňa hľadel zo zrkadla, sa mi vôbec nepáčil. Bola to tvár bitkára odhodlaného na všetko. Izba číslo 15 sa nachádzala na prvom poschodí hotela. Prešiel som okolo recepčného pultu, muž za ním bol zahĺbený do čítania novín. V hoteli bolo ticho a kl'ud. Zastal som tesne pred dverami apartmánu a chvíľu načúval. V izbe niekto bol. Zdalo sa mi, že zvnútra počujem ženský a mužský hlas. Evita teda nie je sama. Zaklopal som. Hlasy stíchli, po chvíli sa ozval ženský.

“Adelante [vstúpte].”

Vošiel som. Španielka stála pri pohovke. Luxus veľkej, priestrannej hotelovej izby, zariadenej v modernom štýle Art Deco, ostro kontrastoval so spart'anským, minimalistickým vybavením môjho bratislavského bytu. Nečudujem sa, že sa jej u mňa nepáčilo. Muž, ktorého hlas som počul, sa v izbe nenachádzal. Skryl sa. A možno nie sám. Tak ako pri našom prvom stretnutí v Bratislave mala oblečený svetlý kostým, tentoraz nemala klobúk, rozpustené čierne vlasy jej siahali po pleciah. Až teraz som si uvedomil, aká je vysoká. Odhadoval som asi 172 cm, takú výšku mala aj cisárovná Sisi. Nevdojak som pozrel na rukáv jej ľavej ruky, či tam neschováva dýku.

“Vitaj, drahý Roman, tak veľmi mi chýbal tvoj úsmev. Som rada, že si prijal moje pozvanie. Posad' sa, dáš si niečo na pitie? Červené víno?”

“Ďakujem, ale neprišiel som na zdvorilostnú návštevu,” zostal som stáť v očakávaní útoku. “Už viem kto si Evita. Ľudia ťa poznajú ako tanečnicu, ale to je len maska prefíkaného zločinca.”

“To sú zbytočne silné slová. Uvoľni sa prosím Roman, cítim z teba napätie. Ber ma takú aká som, žena mnohých tvárí, grófká, tanečnica, anarchistka.”

“A kým si teraz?”

“Grófká von Hohenembsová. Ale i žena, veľmi náruživá. Keď niečo robím, robím to s pasiou, keď tancujem, tancujem s vášňou, keď milujem i

zabíjam, takisto.”

“S duende,” poznamenal som.

Prekvapene na mňa pozrela.

“Si učenlivý.”

“Mám pôvabnú učiteľku.”

“Som krajšia ako ona?”

Ukázala na obraz visiaci na stene izby. Bol to portrét cisárovnej Alžbety.

“Stokrát krajšia,” odvetil som obdivne. Zrazu som si uvedomil, že kráska sa konverzáciou so mnou snaží otupiť moju pozornosť. Náš diškurz bol iba strata času.

“Ukončíme tento rozhovor. Evita, chcem od teba vedieť len jednu vec, meno vraha cisárovnej. A nehovor mi, že Luigi Lucheni, som si istý, že on nevráždil.”

“To meno ti nepoviem, drahý. Možno ona ti to vyjaví,” pozrela sa na portrét na stene.

“Ako by mohla, zavraždili ju pred tridsiatimi rokmi, tu v Ženeve. Zabudla si?”

“Roman, vieš toho priveľa,” povedala Evita temným hlasom. Déjá vu. Opäť tasila z rukáva svoju starožitnú dýku. Postavila sa pred dvere, ktorými som vošiel do izby. Tentoraz sa ma nesnažila bodnúť, ale len “fechtovala” [šermovala] so zbraňou pred mojimi očami, čím mi bránila v opusteníu miestnosti. Špinavú prácu mal vykonať niekto iný.

“Felipe, Juanito!” rozkazovačne skríkla. Dvere vedľajšej miestnosti sa prudko otvorili, do izby sa vrátili dvaja muži. Vyzerali poriadne tvrdo, nepredpokladal som, že iba ohurujú prázdnyimi rečami, ako “papieroví fešáci”. Už som s nimi mal tú česť, v ten večer v Malage sedeli s Evitou pri jednom stole. Dal som prednosť úniku pred konfrontáciou. Už skôr som si všimol otvorené dvere balkóna hotelovej izby. Nezabúdala som ani na Evitu, ktorá sa zo surovej svorky anarchistov nachádzala pri mne najbližšie. Ustúpil som pár krokov, aby ma náhodou nebodla do chrbta, otočil sa, vybehol, vyliezol na balkónové zábradlie a skočil na nábrežie Mont Blanc. Spoločenský oblek i lakovky, ktoré som mal práve na sebe, neboli príliš vhodné na športový výkon. Dopad na povrch ulice po skoku z prvého poschodia hotela bol riadne tvrdý. Kľáčiak, otrasený, bezradný, som si v duchu pomyslel: “Tento boxmač som zdá sa prehral. Čierna ruka je príliš silný protivník.”

“Ste v poriadku, monsieur?” odrazu sa mi niekto po francúzsky prihovoral. Pomaly som zdvihol hlavu a zbadal dvoch mladých ľudí stojacich nado mnou. Dostala sa mi pomoc v núdzi. Šťastnou náhodou ma

zbadal párik na večernej prechádzke, ako som sa neskôr dozvedel mladomanželia z Paríža na svadobnej ceste. V poslednej chvíli. Na ulici sa už objavila dvojica počerných hrdlorezov. Evidu som nezazrel.

“Stal som sa obeťou fyzického útoku,” objasnil som mladému páru situáciu, v ktorej som sa ocitol, a požiadal, či by ma neodprevadili do môjho hotela. Ohotne súhlasili, bola to pre nich príjemná zmena ich fádneho pobytu v meste. Našťastie boli príliš slušní, aby sa ma pýtali na ďalšie podrobnosti incidentu. Po príchode do hotelovej izby som sa v rýchlosti pobalil a na recepcii zaplatil účet.

“Dlho ste sa nezdržal,” poznamenal recepčný.

“Nabudúce, dúfam, zostanem dlhšie,” s úsmevom som sa s ním rozlúčil. Nasadol som na vlak do Curychu. Prenasledovateľom som unikol iba o vlások.

|| Súboj masiek

“Duelant musí pri súboji využiť k obrane všetkých dostupných prostriedkov, samozrejme za predpokladu, že to nebude v rozpore s kódexom cti.”

“Á Signor Roman, benvenuto a Venezia,” radostne ma privítal Giuseppe, majiteľ malého penziónu ležiaceho neďaleko slávneho mosta Rialto, keď ma zbadal vo dverách svojho podniku. Vždy, až som zavítal do Benátok, ubytoval som sa práve tam. Tentoraz som prišiel nečakane, neohlásene. Mesto bolo preplnené návštevníkmi z celého sveta, nemal som rezervovanú izbu, a tak ma mohol ubytovať iba v malej podkrovnej izbe bez okien, ktorú bežne svojim hosťom neponúkal. Pri mne spravil výnimku, bol som pravidelným návštevníkom penziónu. Prechádzajúci obyvateľ, ktorý izbu dlhodobo obýval, spisovateľ a fotograf, večne opitý, ako mi Giuseppe vysvetlil, niekam zmizol, a nebol predpoklad, že sa tak skoro vráti. V izbietke zostali po ňom osobné veci, obrazy, knihy, fotky, stohy popísaného papiera. Na podlahe z drevených dosák ležal starý fotoaparát. Keď som vstúpil do izby, na stoličke trónil dobre vykrmený kocúr, a dával mi najavo, že to je jeho obľúbené miesto a v žiadnom prípade ho nemieni opustiť. Všade bol prach a neporiadok. Nebol som veľmi nadšený, ale ak som si nechcel hľadať ubytovanie inde, nebodaj spať na ulici, musel som jeho ponuku prijať.

S Giuseppem sme boli rovnakého razenia, on bývalý vojak, slúžil u jazdeckta, často sa hrdil svojou jazdeckou šablou, ja ex - duelant, pre ktorého bola pištoľ a šablá každodenným chlebičkom. Ako takmer každý Talian bol nesmierne rodinne založený, jeho početné potomstvo sa mi často plietlo pod nohy, keď som stál pri recepcnom pulte. Manželka skvele varila, ako vášnivý gurmán obľubujúci kuchyňu Apeninského polostrova som vždy vedel oceniť jej kuchárske umenie.

“Giuseppe,” dôverne som ho oslovil. “Potrebujem od teba diskretnú službu, súrne zháňam strelnú zbraň.”

Pozrel sa na mňa a na recepcný pult položil vreckový Browning belgickej výroby.

“Nechal ho tu jeden hosť,” povedal. “Takto vyrovnal účet za ubytovanie, pretože prehral všetky peniaze v kasíne.”

Zdalo sa mi, že Browning nebol dlhšiu dobu používaný, preto som ho na stole podkrovnej izby rozobral, vyčistil, naolejoval všetky kovové časti a dôkladne vysušil. Skontroloval som zásobník, bol plný, zasunul som ho do vyčistenej a zloženej zbrane. Zbraň som natiahol a zaistil. Mechanizmus fungoval spoľahlivo, malá pištoľ bola pripravená k použitiu.

Do Benátok som pricestoval, pretože bol čas fašiangov a vtedy medzi obyvateľmi i návštevníkmi mesta bolo zvykom chodiť po uliciach zamaskovaný, oblečený v rôznych historických kostýmoch. Fašiangy sú čas na zábavu, ja som však neprišiel do perly Jadranu, ako sa Benátkam vravieva, baviť, ale skryť sa. Bola len otázka času, kedy Evita a jej dvaja nohsledi zistia, kam som zo Ženevy odcestoval. Dúfal som, že sa mi podarí schovať v početnom dave masiek a zostať v anonymite. V tom som sa čertovsky mýlil.

Fašiangy, či karneval ako sa v Benátkach fašiangom hovorí, patria k tomuto mestu na lagúne tak ako historické budovy skvostnej architektúry, harmonická spleť vody a kameňa, svetla a tieňa, zvláštna aróma slanej vody, ktorú odvanie vetrík z mora, slnko v lete a hmla v zime. To všetko je esencia neopakovateľnosti. Karneval sa konal v Benátkach prvý raz už v roku 1268. Správy o tom sú k dispozícii predovšetkým zo súdnych a právnych listín. Ústredným motívom karnevalu boli vždy masky. Keď sa obyčajní obyvatelia mesta obliekli do drahých kostýmov, mali možnosť cítiť sa aspoň na chvíľu ako ľudia z vyšších vrstiev. Chudobní aj bohatí oslavovali karneval spolu, nikto sa nad nikoho nevyvyšoval.

Dobrodruhovia, hráči, duelanti, vrahovia nosili masky, aby získali anonymitu, i šľachticné si mohli dopriať ľúbostné stretnutie na verejnosti. Škrabošky sa stali príležitosťou na opustenie vžitých "partov" [divadelných úloh], v živote, spoločnosti, ktoré boli častokrát zväzujúce, a dávali ľuďom príležitosť vidieť veci inak, aj správať sa rozdielne. Centrom karnevalu bolo námestie svätého Marka, ľudia tu hrali hry, spievali a jedli, Benátky sa vlastne premenili v jednu veľkú tanečnú sálu pod holým nebom. Vyvrcholením bol fašiangový utorok, kedy sa celá procesia valila pozdĺž Veľkého kanála. Vo vode sa odrážali stovky lucerien a ďalších svetiel, čo samo o sebe bolo impozantné.

Mesto sa začalo do dnešnej podoby rozvíjať už od 4. storočia nášho letopočtu. Jeho vzostupy a pády sa celé stáročia striedali. Z močaristej Benátskej lagúny pozostávajúcej zo 117 ostrovov, ktoré dnes spája viac ako 400 mostov, vzniklo jedno z najnavštevovanejších miest v Európe. Vznešené a pôvabné Benátky sa môžu pýšiť množstvom prívlastkov naj. Najväčšou koncentráciou historických budov, prvým kasínom na svete z roku 1638, ale aj povestnými gondolami, ktoré v lagúne a v stovkách kanálov začali premávať od roku 1094. Nakoniec do kategórie naj určite patrí aj karneval. Napriek úpadku, ktorý zažil na konci 18. storočia. Po tom, čo Napoleon dobyl Benátsku republiku a odovzdal ju Habsburgovcom, fašiangový festival oficiálne zakázali, ale Benátčania tento zákaz nikdy

nerešpektovali.

Písal sa rok 1756. Námestím svätého Marka sa ozývalo zvonenie zvonov, ktoré vyzývalo Benátčanov na rannú bohoslužbu. Dvaja muži sa jej určite nezúčastnia, rýchle prešli námestím k brehu lagúny a nasadli do prvej gondoly, ktorá bola k dispozícii. Tá ich odviezla na pevninu, do Mestre. Útek sa podaril. Stalo sa tak prvýkrát, čo niekto ušiel z prísne stráženého väzenia Dóžovho paláca. Týmito mužmi boli otec Balbi a Jakub [Giacomo] Casanova. Rodák z Benátok Casanova, ktorého tamojšia justícia uväznila pre jeho neviazaný spôsob života, si útekem vydobyl slávu a stala sa z neho európska celebrita. Benátky však na dlhé roky neuvidel a stal sa z neho tulák bez domova. Precestoval Nemecko, Francúzsko, Španielsko, Rakúsko, Anglicko i Švajčiarsko a Rusko. Pochovaný je v českom Duchcove, kde strávil posledné roky svojho dobrodružného života ako knihovník na zámku patriacemu rodine Valdštejn. Tu napísal svoje memoáre, vďaka ktorým si získal nesmrteľnú povest' zvodcu žien. Slovo "casanova" sa stalo synonymom pre záletníka a sukničkára. Preto málokto dnes už vie, že bol predovšetkým filozof, básnik a duelant.

O stosedemdesiat rokov neskôr sa tým istým námestím svätého Marka špacíroval muž. Pozoroval nespútanú bezuzdnú zábavu, domáci a cezpoľní tancovali, spievali, trúbili, pískali. Fašiangy boli v plnom prúde.

"Toto je palác, kde niekoľko rokov žil svetoznámy Giacomo Casanova," okoloidúci Benátčan ho upozornil na jednu z honosných budov. Neďaleko paláca zazrel obchod s karnevalovými maškarami a kostýmami všetkého druhu. Vstúpil tam a kúpil masku pomenovanú podľa rokokového svetáka. Nasadil si ju na tvár. Neskôr sa zastavil v malom kráme posilniť sa.

"Nerob drahoty. Je karneval a nechceš ochutnať moje víno," padrone mu ponúkal nápoj, muž chvíľu váha, nakoniec si sadá s pohárom červeného vína Bardolino za stôl na ulici, pred obchodíkom. Vedľa neho stolujú rybári a trhovníci. Bardolino sa tu pilo azda už v čase, keď Marco Polo sa rozhodol odskočiť si do Číny, aby do Talianska doviezol špagety.

"Okradli ma!"

Muža zrazu upútal ženský výkrik vychádzajúci z vedľajšieho obchodu. Nikto si ho nevšímal, veselie sa stupňuje. Z obchodu vybehol asi šestnásťročný výrastok s dámskou kabelkou v ruke.

"Chyťte ho!" volala staršia pani, ktorá zlodeja prenasledovala. Chalan sa vyhol chodcom, až sa ocitol vedľa sediaceho muža v maske. Ten sa ani nepohol, iba nohou mierne postrčil vedľajšiu stoličku. Kradoš sa o ňu potkol, spadol na zem, pritom upustil ženinu kabelku. Rýchle sa pozviechal, už bez tašky zmizol v dave ľudí. Okoloidúci tašku zodvihli a vrátili

majiteľke, ktorá svojmu záchrancovi vďačne zamávala. Táto príhoda neušla pozornosti trom maskám. Šepkali si niečo po španielsky: “To bude isto on, i keď má na tvári masku, spoznávam ho.”

Úzkou ľudoprázdnu uličkou benátskou kráčal muž v maske Casanovu. Po chvíli chôdze zistil, že je sledovaný a čo je ešte horšie, nemal kam uniknúť. Jeho stíhatelia, dvaja muži a žena, ho dohnali. Ocitol sa na malom, bohom zabudnutom námestí Benátok, ani nepoznal jeho názov, v pasci. Dvaja prenasledovatelia tasili zatváracie nože “navaja malagueña” vyrobené v španielskej Malage. Žena sa stiahla do úzadia a čakala ako súboj dopadne. Prenasledovaný, Casanova, musel mužom čeliť, i keď sa tomu snažil zo všetkých síl vyhnúť. Nelenil, bleskovo vytiahol vreckovú pištoľ a prekvapení muži s navajou zrazu hľadeli do ústia strelnej zbrane. Večerné ticho prerušil suchý zvuk výstrelov. Dve maškary sa bezvládne sklátili na kamennú dlažbu námestia.

“Súboj sa vôbec neodohral podľa kódexu cti, zabudli sme pozvať sekundantov,” sarkasticky si pomyslel muž v škraboške Casanovu. Spomenul si tak na dávno zabudnuté časy súbojov, keď mal povest' obávaného duelanta. Pristúpil k nehybným telám, nože zodvihol zo zeme a vzal k sebe. Všimol si, že obaja muži majú na zápästí vytetovaný rovnaký motív, dve prekrížené dýky s dlhou čepeľou. Symbol Čiernej ruky. Prekročil kaluž krvi na dlažbe námestia a chystal sa opustiť miesto duelu.

Vtom z tmy vystúpila vysoká žena v čiernom, v maske cisárovnej Sisi alias grófkou von Hohenembsovej. Masku zložila z tváre, po líci jej do čiernej opálenej tváre stekali slzy. Plakala.

“Toto mi zaplatíš.”

Muž sa na ňu pozrel chladnými modrými očami.

“Pani grófkou, bolo mi nesmiernym potešením.”

A uklonil sa dvorným spôsobom, tak ako to dokázal len džentlmen obdobia rokoka.

“Roman, kto vlastne v skutočnosti si?”

“Pred Veľkou vojnou mi vravievali v Španielsku El Peligroso [Nebezpečný Muž].”

“Ach áno, to meno som už počula,” pozrela sa naňho pohľadom, ktorý odzrkadľoval jej zmiešané pocity, lásku, nenávisť, prekvapenie i poznanie. Muž odkračal svižným krokom, stále držiac malý Browning v ruke. Ozvalo sa čľupnutie, pištoľ nenávratne skončila v temných vodách benátskeho kanála. Grófkou von Hohenembsová pozorovala ako Roman, El Peligroso, nastupuje do gondoly. Plávajúca loďka sa po chvíli stratila v stúpajúcej

hmle nad lagúnou.

|| Z Káhiry do Šanghaja

“Sen je reakcia podvedomia na niečo, čo vnímame a možno si to ani neuvedomujeme.”

“Už aby som bol na palube lode,” pomyslel som si v kupé vlaku smerujúceho do prístavu Brindisi. Bol som rád, že som vypadol z Benátok, stredomorské podnebie sa stalo, napriek tomu, že bola iba polovica februára, v tomto meste pre mňa príliš horúce. Písomná správa od pána Wlaszlovitsa mi preto prišla náramne vhod.

“Signor Roman, telegram.” Giuseppe jedno doobedie zaklopal na dvere mojej skromnej izbičky a odovzdal došlú poštu, práve keď som listoval nedokončený román jej predchádzajúceho obyvateľa, v angličtine, naklepaný písacím strojom na kancelárskom papieri. Objavil som ho len tak položený na poličke. Na pokyn výrobcu nožov a šablí som odcestoval do Káhiry. Pán Wlaszlovits mal v tejto egyptskej metropole svoje obchodné záujmy, v Afrike nakupoval hadiu kožu, ktorú používal pri výrobe rukoväte zbraní. Armádne zákazky tvorili podstatnú časť výrobnéj činnosti firmy Jozef Wlaszlovits.

V Brindisi som nasadol na parník a po niekoľkých dňoch, s medzipristátím v Limassole na Cypre, sme priplávali do Alexandrie. Po nekonečnej púti, vlakom, loďou, opäť vlakom, som sa ocitol v Káhire a ubytoval v hoteli Shepard's. V tom, ktorý bol zničený v roku 1952 počas nepokojov ústiacich do nezávislosti Egypta od Britov. V čase môjho príchodu to bol asi najznámejší hotel v Káhire. Zdalo sa, že som sa prenasledovateľov konečne zbavil. A tak nasledujúce mesiace plynuli v znamení nezáživnej, kancelárskej práce. Pracovnú rutinu mi spríjemnil výlet do neďalekej Gízy. Čarovná Gíza sa nachádza na západnom brehu Nílu, asi 20 km od centra Káhiry. Je známa predovšetkým náhornou plošinou so staroegyptskými kráľovskými hrobkami, pyramídami, chrámami a známou sfingou.

Nezabúdaj som ani na športové aktivity. V malej telocvični hotela Shepard's som cvičil s činkami, boxoval do vreca a vrhal nôž do drevenej dosky. Pritom som využil dva nože navaja, ktoré som získal v súboji na benátskom námestí. Neskôr som ich predal na trhu Khan el - Khalili, kde ste mohli kúpiť i speňažiť všakovaký tovar od výmyslu sveta. Je to najväčší a najstarší bazár v celej Káhire. Bol vybudovaný v roku 1380 islamským princom el - Khalilom. Hlavným obchodným artiklom pôvodne boli koberce, dnes v ňom nájdete už skoro všetko, od gýčových sošiek, cez

porcelán až po zlato a polodrahokamy. Bazár sa rozprestiera v centre islamskej Káhiry, za jeho hlavný orientačný bod sa dá považovať Husajnova mešita. Neďaleko od nej sa nachádza iná mešita, Al - Azhar, s najstaršou univerzitou na svete.

Z času na čas som sa v mysli zaoberal identitou páchatel'a atentátu. Žeby Felipe alebo Juanito? Obaja boli skúsení, všetkými masťami mazaní guapos, a v roku 1898 mohli byť vo veku okolo dvadsiatky. Totožnosť vraha sa asi už nikdy nedozviem. Sníval sa mi zvláštny sen. Bol som v Gíze, stál pri obrovskej soche sfingy, ležiaceho leva s ľudskou hlavou. Zdalo sa mi, že nehybná sfinga akoby ožila a uprene na mňa hľadá. Spoza sochy sa ozýval nezvyklý hluk. Až neskôr som si uvedomil, že je to dupot konských kopýt na tvrdom, zväčša kamenistom povrchu púšte. To sa už zjavil jazdec, celý v čiernom, cválajúci na bielom arabskom koni. Vlastne jazdkyňa, bola to žena, pretože sedela v dámskom sedle, bočným spôsobom. Plnokrvník pri mne prudko zastal, dáma z neho zosadla. Jazdecký kostým mala pokrytý silnou vrstvou prachu, akoby jazdila púšťou dlhý čas. Keď sa ku mne otočila, predstavil som sa jej. Do tváre som žene nevidel, zakrýval ju hrubý závoj. Predstavila sa mi tiež.

“Som Alžbeta Bavorská, rakúska cisárovná.”

Po chvíli dodala: “Viem, čo sa ma chcete opýtať. Meno môjho vraha je...”

Vtom som sa zobudil, a veta zostala nedokončená.

V októbri mi prišiel list zo Štósa, z firmy Wlaszlovits, v ktorom ma majiteľ žiadal, aby som opustil Káhiru a odcestoval do Šanghaja, kde bola moja prítomnosť potrebnejšia. V Káhire som nasadol na vlak do Port Said. Tam som sa nalodil na anglický “expresný” parník Rawalpindi, ktorý znamenal neoceniteľnú pomoc pre britskú koloniálnu službu. Plavil sa na trase Londýn - Gibraltar - Marseille - Malta - Port Said - Aden - Bombaj s pokračovaním do Šanghaja. Pasažieri, ktorí sa chceli vyhnúť nepokojnému Biskajskému zálivu, mali možnosť cestovať z Londýna do Marseille vlakom, a tým zároveň aj ušetriť týždeň strávený na mori. Cestujúci parníka boli väčšinou koloniálni úradníci a ich rodinní príslušníci, či vojaci indických posádok vracajúci sa z dovoleník.

Bol už neskorý večer, skoro noc, pozrel som cez okno na nebo takmer bez mráčika. Fascinujúca obloha posiatá hniezdami ma zväbila opustiť kajutu. Obliekol som si krátky námornícky kabát, golier vyhrnul a nasadil obľúbenú bekovku. Panovalo bezvetrie, oceán bol až neuveriteľne pokojný. Na palube som zazrel postavu ženy v tmavom kostýme nehybne stojacu a hľadiacu do diaľky. V prvej chvíli ma napadlo, či to nie je Evita, niečo mi hovorilo, že naše cesty sa ešte skrižia. Pomaly som sa k žene priblížil, zastal

takmer pri nej. Mlčky sme stáli vedľa seba. Dúfal som, že prehovorí prvá, aj sa tak po chvíli stalo. Bez toho aby sa ku mne obrátila, stále pozerajúc do diale, riekla: “Aj Vás tak očaril nekonečne šíry oceán?”

Zdalo sa mi, že som v jej angličtine postrehol nepatrný ruský prízvuk. Pozrel som sa na ňu. Nebola to Evita, ale podobala sa na ňu, i keď pleť mala svetlejšiu, nie tak opálenú od slnka. Spod klobúka vykukovali kučery krátkych vlasov hnedej farby. Nádych ženskosti jej dodávali dlhé visiace náušnice hodiace sa skôr na slávnostné príležitosti ako na bord lode.

“Fascinujú ma jeho tajomstvá, milujem fialový súmrak, ktorý neskôr vymení nemá modrá noc plná hviezd. Ak smiem byť zvedavý, aký je cieľ Vašej cesty?”

A tak sa začala veľmi krátka konverzácia dvoch osamelých pasažierov na palube parníka niekde uprostred Indického oceána.

“Cestujem za rodičmi do Indie. Radšej by som bola, keby pracovali v krajine, kde nie je taká horúca klíma.”

“Ja som rád, že sa nachádzajú práve v Indii, inak by som Vás pravdepodobne nikdy nestretol.”

Otočila sa ku mne, hľadel som do jej pekných očí. Boli ako dve nedobytné pevnosti, ktoré odolávajú útokom nepriateľa. Podal som jej svoju vizitku. Potom som urobil chybu, objal ju a pobožkal na zmyselné pery namaľované tmavým červeným rúžom. Až teraz som si všimol drobné materské znamienko nad hornou perou. Niekoľko sekúnd som mal pocit, že bozk opätuje, zrazu sa mi ale vytrhla z náručia a bez slova odišla. Odvtedy som ju na lodi už nestretol. Na druhý deň som sa lodného stevarda, ktorý ma obsluhoval v mojej kabíne, na zaujímavú ženu opýtal. Ochotne mi informácie poskytol. Volá sa Vera Renaudová, nastúpila v Marseille a stále si niečo zapisuje ceruzou do malého zošita. Vera, aké sladké meno pre tak pôvabné stvorenie.

Po asi desať dennej plavbe parník priplával z Port Said do indického Bombaja. Odtiaľ po niekoľkých dňoch poruchou kormidla vynútenej prestávky pokračoval cez Penang, Singapur do Šanghaja, kde som vystúpil. Tesne pred odchodom z parníka sa v kajute objavil lodný stevard. Ten, ktorý mi poskytol tak užitočné informácie o Vere. V ruke držal malý hnedý zošit zabalený vo voskovom plátne, upratovačka ho našla vo Verinej kajute, po jej odchode v Bombaji, a dala mu ho. Ponúkol mi písanku na predaj za niekoľko libier. V rýchlosti som ju prelistoval, bol to Verin denník písaný v ruštine. Stevardovi som vtisol do ruky peniaze a pohrúžil sa do štúdia. Ani som nepostrehol, kedy osožný chlapík z kajuty odišiel.

Pravidelný rukopis bez akýchkoľvek ozdôb svedčil o Verinej energii a

inteligencii. Text písaný ruskou azbukou sa mi dosť ťažko čítal. Iba niečomu som porozumel. Vera sa narodila v Rusku francúzskym rodičom, ktorí sa tam presťahovali za prácou. Tesne pred vypuknutím Veľkej vojny sa rodina Renaud vrátila späť do Francúzska. Ako neskúsená, mladá dievčina prežila vášnivý l'úbostný románik s ruským študentom medicíny a revolucionárom. Tajne sa zosobášili, bez vedomia jej rodičov. Ich vzťah ukončila cárska tajná polícia, ktorá mladíka zatkla. Bol zastrelený v petrohradskej väznici pri pokuse o útek. Vera svojho muža nikdy neprestala milovať. V denníku spomína aj mňa: "Jeden muž sa ma včera večer pokúsil pobožkať. Má tie najchladnejšie modré oči, aké som kedy videla. Je odo mňa asi o 10 - 15 rokov starší, ale mne sa páčia skúsení muži. Už ho nechcem viac vidieť, aby som zostala Ivanovi verná."

V Šanghaji, ktoré mi pripomínalo viac európske veľkomesto, Paríž alebo Barcelonu, než tajomný Orient, dni ubiehali rýchlo ako voda v rieke. Ubytoval som sa v malom hoteli na ceste Jiujiang, neďaleko mala firma Wlaszslowitz prenajaté kancelárske priestory. Cestou z hotela do kancelárie som sa zo zvedavosti častokrát zastavil v malom starožitníctve. Obchod bol preplnený tovarom ležiacom na drevených poličkách i zemi. Sošky buddhov, zvierat i ľudí, porcelánové misky, knihy, zrkadlá, vejáre. Opatrne som prekročil obrazy ležiace na zemi, aby som sa mohol dostať k poličke úplne vzadu. Náhle som pocítil vzrušenie. Zbadal som predmet, ktorý pri predchádzajúcej návšteve na poličke neležal. Dýku. Už som ju niekde videl. Vzal som artefakt do ruky a po chvíli váhania nadobudol istotu. Je to dýka Evity Pérezovej. Mal som skvelú príležitosť si ju prehliadnúť, keď mi ňou fechtovala pred tvárou v izbe hotela Beau - Rivage. To mohlo znamenať len jedno. Evita je v Šanghaji!

"Koľko?" spýtal som sa šikmookého predavača po anglicky. Uviedol čertovsky vysokú čiastku, na ktorú som bez váhania vystavil šek. Nemalo zmysel sa handrkovať o cene, dýku som chcel získať stoj čo stoj. Keď som sa od nízkeho Číňana pokúsil dozvedieť adresu predchádzajúceho majiteľa dýky, jeho chovanie sa náhle zmenilo. Prestalo byť milé a priateľské.

"Ja nerozumieť, ja nerozumieť," neustále opakoval lámame, hoci pred chvíľou sa so mnou zhováral perfektnou angličtinou.

"Môžete mu dať moju navštívenku, keby sa tu opäť zastavil?" Z koženej tašky na spisy som vytiahol vizitku a plniacim perom na jej zadnú stranu napísal adresu svojho hotela. Podal som ju predavačovi.

"Ja nerozumieť," stále húdol svoje, napriek tomu si vizitku ponechal.

Vyšiel som z obchodu a moje nasledujúce kroky smerovali do banky. Dýku som vložil do tašky zo spismi a aktovku uschoval v bezpečnostnej

schránke firmy Wlaszlovits. V kancelárii som mal o čom premýšľať.

Uplynulo niekoľko dní. Mokrý cvičebný úbor, kimono, som zavesil v kúpeľni hotelovej izby, aby sa osušilo po intenzívnom tréningu Jiu - jitsu a čínskeho boxu. Počas pobytu v Šanghaji som pravidelne navštevoval školu japonského učiteľa Okadu, ktorý ma prijal za svojho žiaka. Okada dojo bolo v Šanghaji populárne a hojne navštevované, obzvlášť cudzincami z Európy. Sensei Okada sa stal známy najmä tým, že trénoval ochranku japonského cisára. V dojo som sa zoznámil s príslušníkom šanghajskej polície, pánom Fairbairnom. Meno Evita Pérezová mu nič nehovorilo, ale prisľúbil mi, že miestna polícia ju vypátra a zatkne.

William Ewart Fairbairn bol rodený Angličan, typický predstaviteľ tohto národa, milujúci každodenný rituál pitia čaju. Príslušníkom šanghajskej polície sa stal v roku 1907. Šanghaj bol v medzivojnovom období jedným z najnebezpečnejších miest sveta a tak počas plnenia služobných povinností sa zaplietol do stoviek pouličných bitiek. Vďaka týmto skúsenostiam vyvinul pre šanghajskú políciu metódu blízkeho boja, a i pre špeciálne jednotky spojencov počas druhej svetovej vojny. Tiež inovoval techniky streľby z pištole a spolu s kolegom Sykesom vytvoril slávnu Fairbairn - Sykesovu dýku.

Po tréningu ma premožla únava, ľahol som si na pohovku, oblek ani nevyzliekol, a na chvíľu zavrel oči. Okamžite som zaspal. Opäť sa mi sníval ten sen. Cisárovná Sisi cválajúca na koni. Tentoraz som porozumel, čo mi povedala. Vedel som, kto je jej vrah.

Prebudil ma vŕzgavý zvuk stoličky. Oproti mne som zazrel sedieť postavu v mužských šatách. Posadil som sa na pohovku a zaostril zrak na tvár nezvaného prišielca. Čakalo ma prekvapenie. V elegantnom, tmavom panskom obleku som spoznal Evitu, tanečnicu z Malagy. Vlasy mala dômyselne skryté v módnom klobúku. Takto oblečená pôsobila na mňa svojimi črtami tváre staršie, ľahko mužsky. Na stole pri pohovke ležala vizitka. Tá, ktorú som nechal v starožitníctve. Bola pokrčená a zašpinená. Asi ju od zlosti skrčila a hodila do koša.

“Roman, konečne si sa rozhýbal a navrhol stretnutie.”

“Schôdzky s tebou bývajú vždy smrteľne nebezpečné.”

“Čuduješ sa? Poznáš moje tajomstvá, usmrtil si dvoch mojich priateľov.”

“Jeden z nich bol určite aj tvojim milencom. Ktorý z nich? Juanito alebo Felipe? A možno obaja,” reagoval som so štipkou žiarlivosti.

“Ani jeden. Ty si môj amant, i keď len platonický. Zatiaľ.”

Zložila si z hlavy klobúk a prudko zavrtila hlavou, hustá hriva čiernych vlasov skĺzla po jej pleciach. Pozrel som kráske do jej tmavých očí.

“Už poznám meno vraha cisárovnej Alžbety.”

“Ako si sa ho dozvedel?”

“Prezradila mi ho samotná cisárovná. Vo sne.”

“Ako znie to meno?” spýtala sa netrpezlivo.

“Evita Pérezová. Ty si vrah úbohej ženy.”

Odmlčal som sa.

“Vďaka vysokéj postave, v mužskom obleku, ťa svedkovia považovali za mladíka. Keby som ťa teraz neuvidel takto preoblečenú, možno by som aj pochyboval.”

“Bravo, konečne si na to prišiel,” povedala mi s ľahkou iróniou v hlase ako učiteľka svojmu málo chápravému žiakovi.

“Začal som to tušiť už v Ženeve, pri našom druhom randevú, prežívaš svoju osobnú fantáziu, že si Sisi, používaš meno grófka von Hohenembsová, bývaš v rovnakom hoteli, kde v izbe máš zavesený jej portrét na stene, na karnevale sa maskuješ ako ona, to všetko vrhalo tieň podozrenia na teba. Ale miatol ma tvoj vek. V roku 1898 si predsa nemohla ani byť na svete.”

“Ty lichotník, som oveľa staršia, ako si myslíš. Bola som vtedy veľmi, veľmi mladá a značne štíhlejšia. Luigi sa mi posmieval, že mám postavu ako chlapec.”

Zrazu zavládlo dusivé ticho. Evita mala hlavu sklonenú a zdalo sa, že sústredene pozoruje svoje vražedné ruky spojené pred telom. Po chvíli pozdvihla tvár a poznamenala akoby mimochodom: “Dnes som sa musela preobliecť za muža, samotná žena, večer v Šanghaji, vzbudzuje okamžitú pozornosť, v týchto nebezpečných časoch.”

Pokračovala.

“Vtedy, pri Ženevskom jazere, som použila trik, ktorý ma naučil jeden guapo v Malage. Kráčala som oproti cisárovnej a vrazila do nej. Pri náraze sa naše pohľady na chvíľu stretli, vtedy som intenzívne pocítila silu jej osobnosti, to bol začiatok mojej posadnutosti ňou.”

Na pár sekúnd sa zamyslela.

“Bodla som. Nikto si nič nevšimol, nevyzeralo to ako napadnutie, skôr ako úplne náhodné zrazenie sa dvoch proti sebe ponáhľajúcich osôb. Luigi zaujal moje miesto a pre celý svet sa stal vinníkom on. Iba vďaka nemu som nepozorovane mohla opustiť Ženevu a utiecť do Malagy.”

“Mala si dýku skrytú v rukáve?”

“Presne tak, drahý Roman, už poznáš môj spôsob ovládania noža. Dýku som mala schovanú v ľavom rukáve, pravou rukou som ju tasila a bodla zhora nadol. Ten guapo ma naučil viacero podobných trikov. Stretol si sa s ním aj ty. Zostarol a v opitosti ti všeličo vytáral.”

José. Úbohý José. Tužil som niečo hrozné.

“Ako sa má?”

“Už nežije,” odvetila temným hlasom.

“Prečo si nezabila aj mňa? Teraz, keď som spal.”

Podivný rozhovor pokračoval.

“Všetko má svoj čas. Najprv mi vráť stiletto. Je vo vlastníctve našej rodiny pochádzajúcej z Toleda už po stáročia. Vyhotovil ho môj dávny príbuzný, nožiar Gonzalo Simon. Prechádza z pokolenia na pokolenie a som jeho dedička, preto právom prináleží mne. Strata znamená pre rodinu veľký biľag. Ako už určite tušíš, Evita Pérezová nie je moje pravé meno. Rodina patrí k tým najvznešenejším v Toledě, šľachtický titul používam právom. Dostalo sa mi skvelého vychovania, študovala som na prvotriednych univerzitách, v Paríži a Florencii. Ale moja dobrodružná povaha ma zviedla na zlé chodníčky, stala som sa tanečnicou i nájomnou vrahyňou Čiernej ruky. Takou ma aj poznáš. Vráť mi dýku.”

“Nebud' naivná Evita, či ako sa to vlastne voláš, nevrátim ti ju. Je mojou životnou poistkou. Ak sa mi niečo stane, nikdy viac ju neuvidíš. Spravila si chybu, keď si ju predala starožitníkovi.”

“Potrebovala som súrne väčšiu hotovosť peňazí, do Šanghaja som pricestovala v istej v obchodnej záležitosti. Prevod zo švajčiarskej do tunajšej banky meškal. Keď som opäť bola solventná, vrátila som sa dýku vykúpiť naspäť. Bola som nemilo prekvapená, že starožitník už ju nemá a predal ju. Zrovna tebe. Netušila som, že máš v úmysle navštíviť Šanghaj. Nepochválil si sa tým, keď sme sa lúčili v Benátkach. Bol si vtedy príliš strohý, taký chladný. Prezradím ti ešte niečo. Sisi som bodla práve touto dýkou. Chcem ju späť.”

“Nie. Dýka sa nesmie viac dostať do tvojich rúk. Už nikdy viac Evita.”

“Ako chceš,” nasadila si klobúk, šikovne skryjúc vlasy, vstala a otvorila dvere hotelovej izby.

“Adiós, El Peligroso, ešte sa uvidíme.”

Nevdojak som si pomyslel, tak trochu i proti svojej vôli, že aj ako stelesnenie zla je žena, ktorú poznám pod menom Evita Pérezová, stále vzrušujúco krásna.

Odišla. Ani som sa ju nepokúšal zadržať, vedel som, že polícia ju skôr či neskôr zatkne. Aj sa tak stalo. Pretože vrahyňa z Malagy pricestovala do Číny pod falošnou identitou, grófká von Hohenembsová, z krajiny bola ako nežiaduca osoba vyhostená. Spáchanie závažnejších zločinov jej šanghajská polícia nedokázala a tie zostali nepotrestané.

|| Tajomstvo starožitnej dýky

“Nič nie je na žene pôvabnejšie ako jej zvonivý smiech.”

Po roku strávenom v Šanghaji som bol späť v Bratislave, vo svojom byte, sedel v koženom kresle. Cez otvorené okno doliehal od Dunaja jemný šumot spôsobený nárazmi vln. Voda sa trieštila o skalnatý breh, vlnobitie vyvolal silný nápor vetra. Prehadzoval som kostenú rukoväť dýky medzi prstami, raz v jednej, raz v druhej ruke, v oblúbenom rituáli. Všetkými svojimi zmyslami, celým telom som vnímal energiu chladnej zbrane, dokonale som s ňou splynul, stala sa mojou predĺženou rukou. To je duende, mágia dýky. Duende poznali aj japonskí samuraji, šermiari skvele ovládajúci meč, katanu. Túto hadiu silu nazývali, v japončine, “ki ken tai no ichi”, jednota ducha, tela a meča. Duende musí človek prežiť, aby mu porozumel. Vďaka šťastiu i duende sa mi podarilo odhaliť tajomstvo starožitnej dýky, vrcholného diela majstra Gonzala Simon. Stiletto patrilo starobylej, vznešenej rodine z Toleda, v ktorej sa dedilo z generácie na generáciu. Dobré meno starého rodu navždy poškrvnil jeho potomok, anarchista, nájomná vrahyňa, v ktorej rukách sa vzácna dýka stala nástrojom na usmrtenie nevinného človeka.

Bolo mi ľúto tej nevšednej a ušľachtilej ženy, vždy stojacej na strane biednych a utláčaných. Musela zomrieť iba preto, že bola manželkou Františka Jozefa, jedného z najmocnejších vládarov sveta. Riaditeľ ženevskej polície navštívil cisárovnú niekoľko dní pred útokom, informoval ju, že v Ženeve sa nachádza niekoľko nebezpečných anarchistov a existuje bezprostredná hrozba. Ponúkol jej ochranu kantonálnej polície. Prečo ju neprijala? Tak veľmi by som v tej nešťastnej chvíli chcel byť pri nej a ochrániť ju pred bodnutím. Snáď by sa mi to podarilo. Možno túžila nájsť svoj osud, po skone syna Rudolfa si priala: “Chcela by som tiež zomrieť z malej rany v tele, cez ktorú moja duša odletí, ale chcem, aby sa to stalo d’aleko od tých, ktorých milujem.”

Z myšlienok ma vyrušilo zvonenie telefónu. Dýku som odložil a zdvihol slúchadlo.

“Volá Paríž,” oznámila mi spojovateľka.

Z diaľky sa ozval zvučný ženský hlas hovoriaci angličtinou s jemným ruským prízvukom. Okamžite som ho spoznal.

“Mr. Danger?”

“Pri telefóne,” odvetil som.

“Tu je Vera Renaudová. Možno sa na mňa pamätáte, spoznali sme sa na palube anglického parníka na ceste do Indie.”

“Ako by som na Vás mohol zabudnúť slečna Renaudová, toľko by som Vám toho chcel povedať.”

“Dám Vám k tomu príležitosť, hoci ste sa ku mne nezachoval ako džentlmen a tu v Paríži tiež nemáte práve najlepšiu povesť. Ľudia tvrdia, že ste obávaný duelant, prezývajú Vás Le Dangereux, aj Mr. Danger [Nebezpečný Muž]. Ale mne to, čo sa o Vás vraví, neprekáža. Pripomínate mi môjho strýka, otcovho mladšieho brata, Jeana - Josepha Renauda, možno ste už o ňom počul. Je jedným z najlepších šermiarov - kordistov Francúzska a mám ho veľmi rada. Chcela by som sa s Vami stretnúť. Mohli by ste za mnou pricestovať?”

Ešte v pradávnych súbojových časoch, pred Veľkou vojnou, som mal povesť profesionálneho duelanta. Myslel som si, že sa na to už zabudlo. Minulosť ma dostihla, chýr o mne sa dostal až k Vere. Slávny Jean - Joseph Renaud je jej strýkom, veľmi zaujímavé.

“Slečna Renaudová, hneď zajtra odídem rýchlikom do Paríža.” Pohlád mi padol na obraz visiaci na stene. Maliar zobrazil z nábrehia Seiny Notre Dame. Vtom ma niečo napadlo.

“Pozývam Vás na prechádzku, keď som v Paríži, vždy sa rád túlam po nábrehí Vežičky, pozorujem bárky kotviace pri brehu, i majestátnu katedrálu.”

Vera sa zasmiala svojim zvonivým smiechom, tak sa dokáže smiať iba ona.

“Ste neuveriteľný romantik, takého Vás nepoznám. Miesto stretnutia mi vyhovuje, neďaleko totižto bývam. Ozvite sa, keď pricestujete.”

A položila. Ani mi nepovedala svoju parížsku adresu, akoby vedela, že ju poznám. Adresa bytu je uvedená v denníku, ktorý som získal. Začal som v ňom opäť listovať. Keby Vera tušila, že ho mám a čítam. Duende, tá mágia dýky pôsobí. Zavolala mi žena, o ktorej som si myslel, že ju viac neuvidím. Chce sa so mnou stretnúť.

Starožitnú dýku som vložil do príručnej batožiny, cestovala spolu so mnou do mesta na Seine. V Paríži som ju predal zberateľovi z New Yorku. Stala sa skvostom jeho rozsiahlej zbierky antikvít.

Po brehu Seiny sa prechádzal muž. Promenáda mu pripomenula dunajské nábrehie jeho rodného mesta i nábrehie Mont Blanc v Ženeve, miesto útoku na cisárovnú Sisi. Nebol sám, vedľa neho kráčala žena. Dvojica zastala, muž sa sklonil k svojej spoločníčke a niečo jej šepol do ucha. Žena sa tomu zasmiala hlasným, zvučným smiechom. Vzduchom sa šírila pomalá džezová hudba, černošský spevák nôtil: “Nocou a dňom si jediná, pod mesiacom,

nad slnkom, či pri mne alebo ďaleko, nezáleží na tom drahá kde si, nocou a dňom myslím na teba.”

Bratislava, august 2021